

Foto J. Dolejší

Zemřel docent Zdeněk Pluhař

S hlubokým zármutkem oznamujeme, že dne 31. října zemřel doc. Ing. Zdeněk Pluhař, CSc., významný teoretický fyzik a pedagog Matematicko-fyzikální fakulty.

Zdeněk Pluhař se narodil v roce 1937. Doktorát získal v roce 1967 na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT, která tehdy zajišťovala vysokoškolskou výuku jaderné a subjaderné fyziky. V roce 1967 se základní výzkum v těchto oborech přemístil na Matematicko-fyzikální fakultu UK. Zdeněk Pluhař se na MFF stal jedním ze zakládajících členů Katedry teoretické fyziky II. Spolu s ním zde působily osobnosti jako Václav Votruba, Jiří Formánek, Pavel Exner a další. V roce 1975, kdy na MFF vznikla Katedra jaderné fyziky a Nukleární centrum, přešel Z. Pluhař jako fundovaný teoretik na Katedru jaderné fyziky. Zde se v roce 1976 habilitoval a v letech 1994–

99 zastával funkci vedoucího. V první polovině 90. let Z. Pluhař působil jako zástupce ČR v jaderném panelu Evropské fyzikální společnosti. V roce 1999 došlo ke sloučení Katedry jaderné fyziky a Nukleárního centra do dnešního Ústavu částicové a jaderné fyziky, kde doc. Pluhař až do roku 2017 (v posledních letech již jen na částečný úvazek) pracoval.

Zaměřením docenta Pluhaře byla teoretická jaderná fyzika a matematická fyzika. Kromě pobytu ve Spojeném ústavu jaderných výzkumů v Dubně absolvoval v 70. letech stáže na Technické univerzitě v Braunschweigu. V polovině 80. let začala jeho dlouholetá spolupráce s prof. H. A. Weidenmüllerem a jeho skupinou v Ústavu Maxe Plancka v Heidelbergu. Z této spolupráce vzešlo mnoho významných prací v oblasti teorie náhodných matic, která je matematickým základem popisu chaosu v kvantových systémech. Mnohé z těchto prací byly publikovány v prestižních časopisech a dočkaly se velkého počtu citací. Docent Pluhař zůstal tvůrčí a aktivní osobností až do vysokého věku. Jeho poslední práce, nazvaná „*Quantum graphs and random-matrix theory*“ (spolu s prof. Weidenmüllerem), byla publikována v roce 2015.

Řada z nás pamatuje doc. Pluhaře jako vynikajícího pedagoga. Na naší fakultě po mnoho let vedl základní přednášku o kvantové teorii pro částicové a jaderné fyziky a také výběrovou přednášku o klasickém a kvantovém chaosu. Jen málo pedagogů se může pochlubit tím, co bylo pro doc. Pluhaře typické – totiž že si pro každý ročník přednášky zvolil jiný způsob výkladu. Nezapomenutelné jsou i jeho neformální přednášky pro doktorandy, vedené mimo rámec oficiální výuky a často zpestřované různými kulturně-historickými vsuvkami.

Se Zdeňkem Pluhařem ztrácí česká fyzikální obec vynikajícího pedagoga a odborníka s mimořádným rozhledem. Čest jeho památce.

Pavel Cejnar, Jiří Dolejší, Jan Kvasil
Ústav částicové a jaderné fyziky MFF UK